ΝΤΟΡΑ ΜΠΑΚΟΓΙΑΝΝΗ*, RAM AVIRAM**

Το 2019, περισσότεροι από 700.000 Ισραηλινοί επισκέφθηκαν την Ελλάδα. Ετρωγαν σε ταβέρνες της Πελοποννήσου, έκαναν πεζοπορία στην Ηπειρο, τραγουδούσαν στα μπουζούκια στην Αθήνα, αγόραζαν καλοκαιρινά σπίτια στην Κρήτη και στη Λευκάδα ή συναντιόνταν με Ελληνες εμπορικούς συνεργάτες. Οι ελληνικές και ισραηλινές Ενοπλες Δυνάμεις πραγματοποιούσαν κοινές ασκήσεις. Ολα αυτά συνέβαιναν στο πιο φιλικό κλίμα, το οποίο όμως δεν ήταν ανέκαθεν δεδομένο.

Στις 21 Μαΐου 1990, ο αείμνηστος Ελληνας πρωθυπουργός Κωνσταντίνος Μητσοτάκης αναγνώρισε de jure το κράτος του Ισραήλ, αναβαθμίζοντας σε πλήρεις τις διπλωματικές σχέσεις των δύο κρατών. Μάλιστα, στην προεκλογική του εκστρατεία είχε ανακοινώσει ότι πρώτη του πράξη ως πρωθυπουργός θα ήταν να υπογράψει την αναγνώριση του κράτους του Ισραήλ, όπως και έκανε, βάζοντας συμβολικά τέλος σε περίπου «τέσσερις δεκαετίες χαμένου χρόνου» στις σχέσεις των δύο αρχαίων εθνών.

«Οσο προφανής και να φαίνεται σήμερα η απόφαση να αναγνωριστεί το Ισραήλ, κάτι τέτοιο δεν ίσχυε καθόλου πριν από 28 χρόνια, καθώς η ελληνική κοινή γνώμη ήταν τρομερά φιλοαραβική και αντιισραηλινή», δήλωσε ο νυν πρωθυπουργός της Ελλάδας Κυριάκος Μητσοτάκης σε ομιλία του το 2018 στο παγκόσμιο φόρουμ του American Jewish Committee.

Η ελληνική πολιτική προς το Ισραήλ μέχρι εκείνη την ιστορική απόφαση καθοριζόταν από μια αντίληψη μηδενικού αθροίσματος. Η Ελλάδα χρειαζόταν την υποστήριξη του αραβικού κόσμου τόσο στο Κυπριακό όσο και στη διασφάλιση παροχής πετρελαίου. Αυτές οι προτεραιότητες καθιστούσαν αναγκαιότητα τις ψυχρές σχέσεις με το Ισραήλ. Τη δεκαετία του ’80 υπήρξε ένθερμη δημόσια στήριξη προς τον παλαιστινιακό αγώνα, παρότι στη συνέχεια άρχισε να φθίνει.

Στη δεκαετία του ’90, η έναρξη της αραβοϊσραηλινής ειρηνευτικής διαδικασίας αλλάζει τη θέση του Ισραήλ στον κόσμο και παράλληλα καθιερώνεται η προοπτική της Τουρκίας ως στρατηγικού εταίρου του Ισραήλ. Επρεπε να περάσει ακόμη μία δεκαετία μέχρι Ιερουσαλήμ και Αθήνα να αντιληφθούν ότι δεν ισχύουν οι κανόνες του μηδενικού αθροίσματος.

Με την ανάληψη των καθηκόντων του ως πρέσβη του Ισραήλ στην Ελλάδα, ο Ραμ Αβιράμ πίστευε ότι η προετοιμασία των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004 συνιστούσε ευκαιρία χάραξης κοινής πορείας, που θα οδηγούσε τις δύο χώρες σε στρατηγική

Phoca PDF

συμμαχία. Το Ισραήλ γίνεται μέρος μιας μικρής ομάδας χωρών που παρείχε βοήθεια στην Ελλάδα στην αντιτρομοκρατική πολιτική ασφάλειας των Αγώνων. Αργότερα, το 2005, πραγματοποιήθηκε η πρώτη επίσκεψη Ελληνα υπουργού Αμυνας στο Ισραήλ. Ομως, στην ισραηλινή πλευρά υπήρχε διστακτικότητα για την προώθηση των σχέσεων με την Αθήνα, καθώς υφίστατο ακόμη η ελπίδα να μην πληγούν οι στρατηγικές αμυντικές σχέσεις Ισραήλ - Τουρκίας. Το 2006, όταν ανέλαβε ΥΠΕΞ η Ντόρα Μπακογιάννη, η νομιμοποίηση του Ισραήλ ενισχύθηκε σημαντικά με την πρώτη επίσκεψη προέδρου του Ισραήλ στην Ελλάδα.

Το ελληνικό ΥΠΕΞ υπό την ηγεσία της κ. Μπακογιάννη ανέπτυξε έντονη δραστηριότητα στην προσπάθεια επίλυσης της αραβοϊσραηλινής διένεξης, με στοχευμένες ενέργειες, όπως η συμμετοχή για πρώτη φορά της Ελλάδας στη διάσκεψη της Annapolis των ΗΠΑ. Επιπροσθέτως, κατά τη διάρκεια της ελληνικής προεδρίας του Συμβουλίου Ασφαλείας του ΟΗΕ, υπήρξε προσπάθεια συζήτησης των θεμάτων που βρίσκονται στην καρδιά της αραβοϊσραηλινής διένεξης.

Εκείνη την περίοδο, εξαιτίας των καλών ελληνοαραβικών σχέσεων σε συνδυασμό με τις αναβαθμισμένες καλές σχέσεις με το Ισραήλ, η Ελλάδα αναδύθηκε ως πιθανός έντιμος διαμεσολαβητής στην περιοχή. Η περίοδος χαρακτηρίστηκε επίσης από έντονη προσπάθεια διαδοχικών ελληνικών κυβερνήσεων να εξαλείψουν τις δημόσιες εκφάνσεις αντισημιτισμού. Στην Ελλάδα καθιερώθηκε Εθνική Ημέρα Μνήμης του Ολοκαυτώματος. Η πρώτη δεκαετία του 2000 χαρακτηρίζεται από δύο γεγονότα καθοριστικής σημασίας για την πορεία των ελληνοϊσραηλινών σχέσεων: Η αντιισραηλινή πολιτική έγινε πυλώνας της πολιτικής του Τούρκου προέδρου, ενώ το Ισραήλ, η Κύπρος και η Ελλάδα ανακάλυψαν στρατηγικά κοιτάσματα φυσικού αερίου στη Μεσόγειο και ανέπτυξαν τρόπους συνεργασίας για τη μεταφορά τους στην Ευρώπη. Τώρα τα πράγματα γίνονται ώριμα για μια αλλαγή στάσης στην ισραηλινή πλευρά, ανοίγοντας δρόμο για πλήρη άνθηση των σχέσεων.

Από το 2010 σφυρηλατείται η συμμαχία Ελλάδας - Ισραήλ σε κάθε τομέα, βασιζόμενη σε μια βαθιά αναγνώριση κοινών συμφερόντων και δημοκρατικών αξιών. Υπάρχει τακτική επικοινωνία μεταξύ των δύο πρωθυπουργών, ενώ αναπτύσσεται εποικοδομητική συνεργασία μεταξύ των ισραηλινών και των ελληνικών αμυντικών βιομηχανιών. Στην εσωτερική ελληνική πολιτική σκηνή υπάρχει πλέον πολυκομματική υποστήριξη για τη σύσφιγξη των σχέσεων μεταξύ Ελλάδας και Ισραήλ, που περιλαμβάνει και κόμματα της Αριστεράς, τα οποία αναγνωρίζουν την αξία των καλών σχέσεων με το Ισραήλ σε μια εποχή παγκόσμιων και περιφερειακών προκλήσεων.

Σε τριμερές επίπεδο, πραγματοποιούνται τακτικά σύνοδοι κορυφής μεταξύ Ισραήλ - Ελλάδας - Κύπρου, με στρατηγική συνεργασία σε όλα τα επίπεδα, από τους πρωθυπουργούς μέχρι τις Ενοπλες Δυνάμεις, για να διασφαλιστούν κοινά συμφέροντα σε τομείς όπως η ενέργεια, το περιβάλλον, ο πολιτισμός, η ασφάλεια κ.ά. Η εμβάθυνση των διμερών σχέσεων Ελλάδας - Ισραήλ συνιστά άμεση προτεραιότητα στη μετά κορωνοϊό εποχή. Φαίνεται ότι το Ισραήλ έχει ανακαλύψει το στρατηγικό του βάθος κοιτώντας προς το Αιγαίο και η Ελλάδα βρήκε έναν αξιόπιστο εταίρο σε βάθος χρόνου σε μια ταραγμένη περιοχή. Αυτό που ξεκίνησε ο Κωνσταντίνος Μητσοτάκης πριν από τριάντα χρόνια αποδίδει καρπούς.

Phoca PDF

** Πρώην Υπουργός Εξωτερικών της Ελλάδας*
*** Πρώην πρέσβης του Ισραήλ στην Ελλάδα*

ΠΗΓΗ: ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, 21.5.2020

ΔΙΑΒΑΣΤΕ ΣΧΕΤΙΚΑ

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΟΥ Κ.Ι.Σ.Ε. ΓΙΑ ΤΗΝ 30η ΕΠΕΤΕΙΟ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ ΤΟΥ ΙΣΡΑΗΛ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

ΚΟΙΝΗ ΔΗΛΩΣΗ ΤΩΝ ΠΡΟΕΔΡΩΝ ΕΛΛΑΔΑΣ ΚΑΙ ΙΣΡΑΗΛ ΓΙΑ ΤΗΝ 30η ΕΠΕΤΕΙΟ ΕΛΛΗΝΟ-ΙΣΡΑΗΛΙΝΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ

ΤΗΛΕΔΙΑΣΚΕΨΗ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗ – ΝΕΤΑΝΙΑΧΟΥ ΓΙΑ ΤΑ 30 ΧΡΟΝΙΑ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ ΕΛΛΑΔΑΣ ΙΣΡΑΗΛ

ΒΟΥΛΗ: ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΓΙΑ ΤΑ 30 ΧΡΟΝΙΑ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ ΕΛΛΑΔΑΣ-ΙΣΡΑΗΛ

ΜΗΝΥΜΑ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΟΥ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ ΝΙΚΟΥ ΔΕΝΔΙΑ ΓΙΑ ΤΑ 30 ΧΡΟΝΙΑ ΠΛΗΡΩΝ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ - ΙΣΡΑΗΛ ΣΤΗΝ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ Yedioth Achronoth

Phoca PDF